

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ

Організація освітнього середовища в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»

Швень Я.Л., канд.психол.наук, доц.

ОСНОВНІ ТЕМИ

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

Роль педагога у формуванні психологічно
безпечного середовища

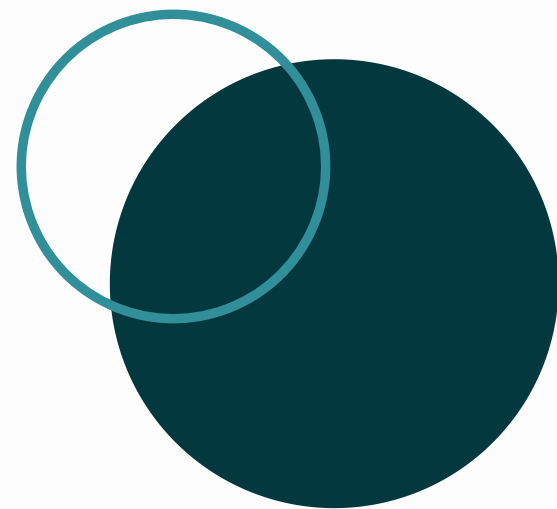
Формування спільних цінностей

Емоційне середовище

Фізичне середовище

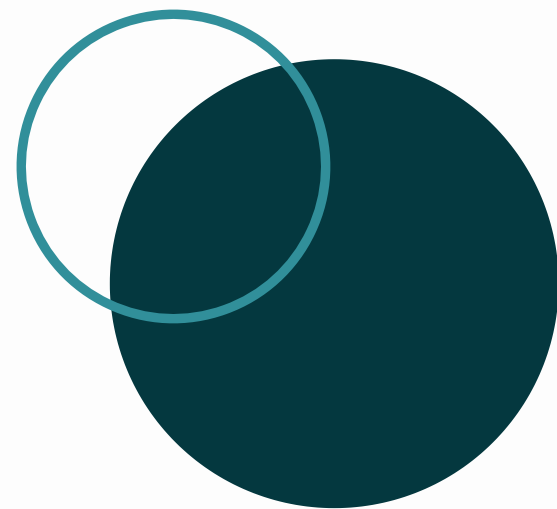
Встановлення правил

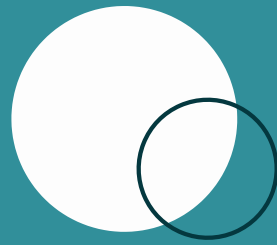
Різноманіття і соціальна інклюзія

Обов'язки вчителя

- Поважати кожну дитину
- Вірити в успішність кожної дитини
- Бути чесними і визнавати власні помилки
- Вміти слухати й дотримуватися конфіденційності
- Бути послідовними й справедливими
- Мати високі очікування щодо кожного учня, у тому числі учнів з особливими освітніми потребами
- Цінувати особисті зусилля дітей
- Організовувати стимулююче навчальне середовище
- Постійно поновлювати свої знання про дитячий розвиток

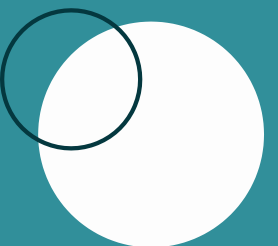

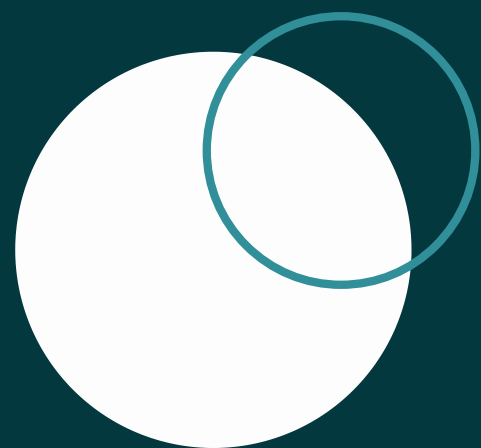
«Дозволяти людям приймати рішення стосовно себе - природніше, ніж контролювати їх. Це більше відповідає основним цінностям, що більшість з нас декларативно підтримує. Крім навичок, які будуть корисними для учнів у майбутньому, вони повинні мати змогу мати можливість вибору вже сьогодні. Зрештою, діти - це лише дорослі у-становленні. Вони є людьми, чиї нагальні потреби, права і досвід вимагають серйозного ставлення. Скажімо так: учнів потрібно не лише навчати жити у демократії, вони повинні мати цю можливість вже сьогодні».

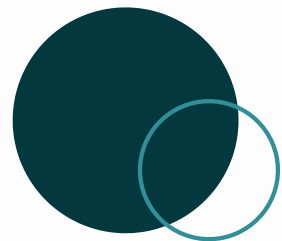
(АЛФІ КОН)

**ЦІННОСТІ, ЗАЗНАЧЕНІ В КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ, ЩО,
В СВОЮ ЧЕРГУ, РЕКОМЕНДОВАНІ
ЄВРОПЕЙСЬКИМ ПАРЛАМЕНТОМ
ТА РАДОЮ ЄВРОПИ, І МІСТЯТЬ 24 РИСИ І
ЧЕСНОТИ, ЩО ЇХ ВИЗНАЛИ ПРІОРИТЕТНИМИ
ПОНАД 50 КРАЇН СВІТУ**

- креативність,
 - цікавість,
 - критичне мислення,
 - любов до навчання,
 - мудрість,
 - відвага,
 - наполегливість, чесність,
 - енергійність, любов, доброта,
 - соціальний і емоційний інтелект,
 - співпраця, справедливість, лідерство,
 - вміння пробачати,
 - скромність, розсудливість,
 - самоконтроль,
 - поцінування краси,
 - вдячність,
 - оптимізм, гумор і віра
- (концепція Нової української школи).

ОБГОВОРЕННЯ ЦІННОСТЕЙ

- Під час групового заняття, коли весь клас зібрався у місці проведення ранкових зустрічей, попросіть дітей розповісти про ситуації, в яких вони почували себе дуже добре і в яких – погано.
- Задайте запитання, які допоможуть виявити ті цінності, які були присутні або відсутні у зазначених ситуаціях.
- Обговоріть ці цінності з дітьми – дайте їм можливість виразити свої позитивні і негативні почуття.
- Запитайте дітей, що, на їхню думку, означає бути чесним, добрим, відповідальним, аби зрозуміти, як діти ставляться до різних цінностей, виходячи з власного досвіду. Наприклад, візьмемо для розгляду таку цінність, як «повага». Запитайте дітей, чи повинні дорослі їх
- поважати? Як дізнатися, чи тебе поважають? Чи поважають діти в класі один одного? Звідки вони про це знають?
- Запитайте дітей, що означає захищати когось словами, а не кулаками. Чи можуть вони пригадати такий випадок зі школи? Запитайте дітей про випадки, коли їх ображали, або коли вони запобігали образі.
- Записуйте на папері думки, які виникають під час обговорення.
- Моделюйте навички активного слухання і використовуйте цей час, аби підкреслити, що кожен у класі може говорити по черзі і ви хочете почути всі їхні думки. Таким чином, діти демонструють повагу один до одного, а ви – до дітей.

ЕМОЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ: РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ

НАВИЧКИ СПІЛКУВАННЯ

- Висловлювати свої думки так, щоб вони були зрозумілими іншим.
- Уважно слухати, коли говорять інші.
- Вирішувати проблеми за допомогою слів.
- Ділитися своїми думками та ідеями з іншими.

СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ

- Краще ставлення до школи й навчання.
- Більша довіра та повага до вчителя.
 - Вищий рівень мотивації до навчання.
 - Глибше відчуття власної гідності.
 - Відповідні соціальні стосунки та поведінка.
 - Збільшення турботи про інших.
 - Більша відданість демократичним цінностям.
 - Кращі навички вирішення конфліктів.

АКАДЕМІЧНІ НАВИЧКИ

- Розширення словникового запасу.
- Уміння досліджувати, аналізувати й оцінювати навчальний матеріал.
 - Уміння відповідати на запитання.
 - Уміння використовувати нову інформацію.

ДЕМОКРАТИЧНІ ЦІННОСТІ

- Інклюзія: вчитель і діти сприймають внесок кожної дитини з однаковою доброзичливістю і повагою незалежно від здібностей, соціального походження чи статі.
- активність
- критичне мислення
- толерантність і прийняття
- самостійне мислення
- відкритість
- соціальна відповідальність

ФІЗИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ: РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ

НАВЧАЛЬНІ ОСЕРЕДКИ

- центр читання і письма,
- центр природознавства,
- математичний
- і мистецький центри.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

с. 60-62

АКАДЕМІЧНІ НАВИЧКИ

- Розширення словникового запасу.
- Уміння досліджувати, аналізувати й оцінювати навчальний матеріал.
 - Уміння відповідати на запитання.
 - Уміння використовувати нову інформацію.

ДЕМОКРАТИЧНІ ЦІННОСТІ

- Інклюзія: вчитель і діти сприймають внесок кожної дитини з однаковою доброзичливістю і повагою незалежно від здібностей, соціального походження чи статі.
- активність
- критичне мислення
- толерантність і прийняття
- самостійне мислення
- відкритість
- соціальна відповідальність

ІНДЕКС ІНКЛЮЗІЇ: РОЗВИТОК НАВЧАННЯ ТА
УЧАСТІ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ШКІЛ: ПОСІБ./
(ТОНІ БУТ); ПЕР. З АНГЛ. - К.: ТОВ
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ПЛЕЯДИ», 2015. – 190.

ВСТАНОВЛЕННЯ ПРАВИЛ (базові потреби)

правила розробляються
самими дітьми спільно з
вчителем

правила, як закони,
створені для
убезпечення
людей, для захисту їх
індивідуальних прав
і свобод, слугують
дороговказами щодо
відповідної поведінки

правила радше
регулюють
потрібну поведінку, ніж
забороняють певні дії

важливо враховувати
правила, які
пропонуються самими
дітьми

залучення здобувачів освіти до створення освітнього середовища і соціальна інклюзія

почуття
відповідальності і
соціальна домівка

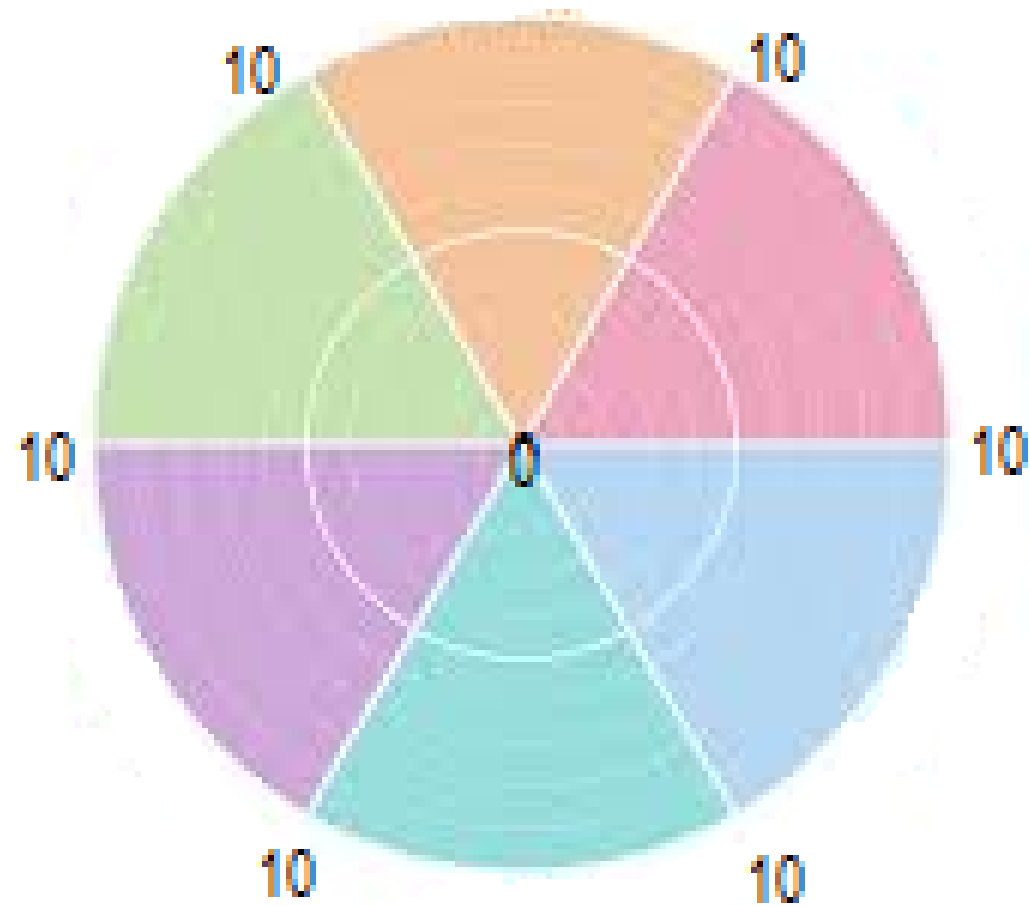
розмаїття і
багатоманітність у світі
(жінка-пожежниця;
позитивні зображення
людей з інвалідністю
та ін.)

соціальна інклюзія
(розташування меблів,
матеріали, жестова
мова...)

ПРИНЦИП

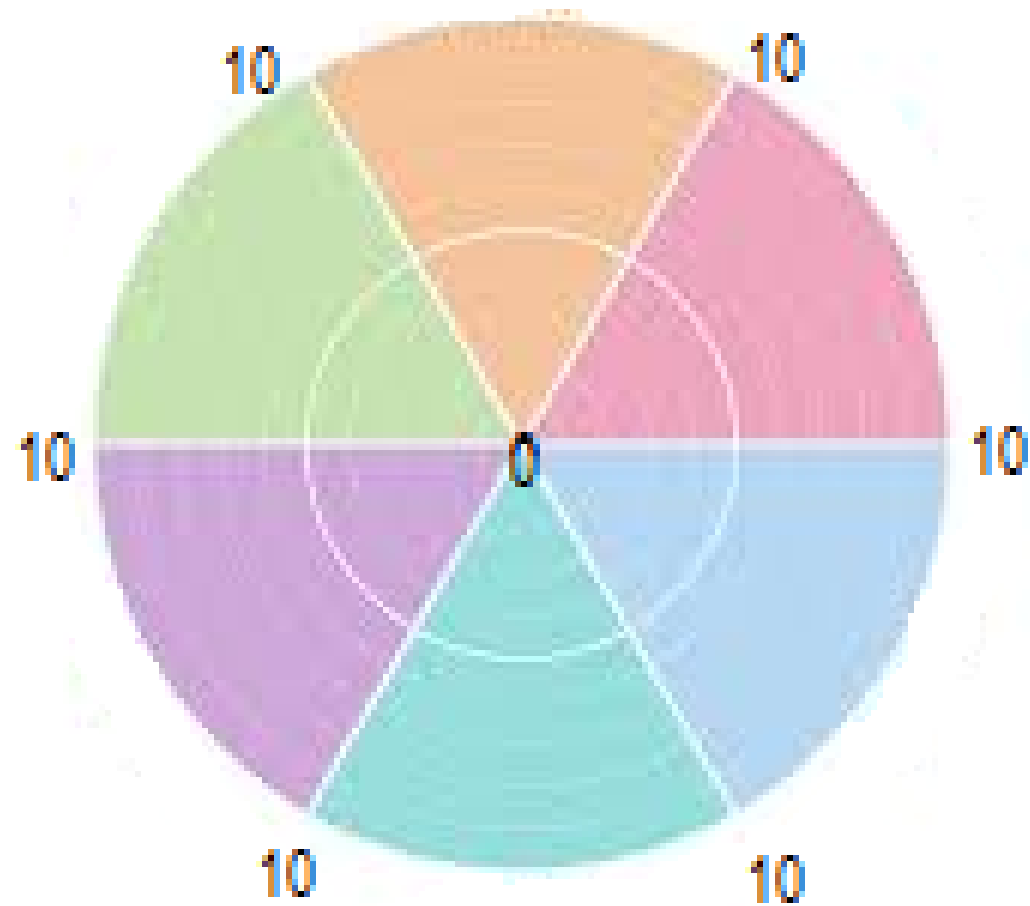
ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ:
ПЕДАГОГИ СПРИЯЮТЬ СТВОРЕННЮ
ВЗАЄМНОЇ ПОВАГИ В КЛАСІ;
ОРГАНІЗОВУЮТЬ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
ТАКИМ ЧИНОМ, ЩОБ ДІТИ НЕ БОЯЛИСЯ
РИЗИКУВАТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ,
ПРАКТИКУВАЛИ ДЕМОКРАТИЧНІ ЦІННОСТІ ТА
ПРАЦЮВАЛИ, ЯК У СПІВРОБІТНИЦТВІ З
ІНШИМИ ДІТЬМИ, ТАК І САМОСТІЙНО.

показник якості: вплив фізичного середовища

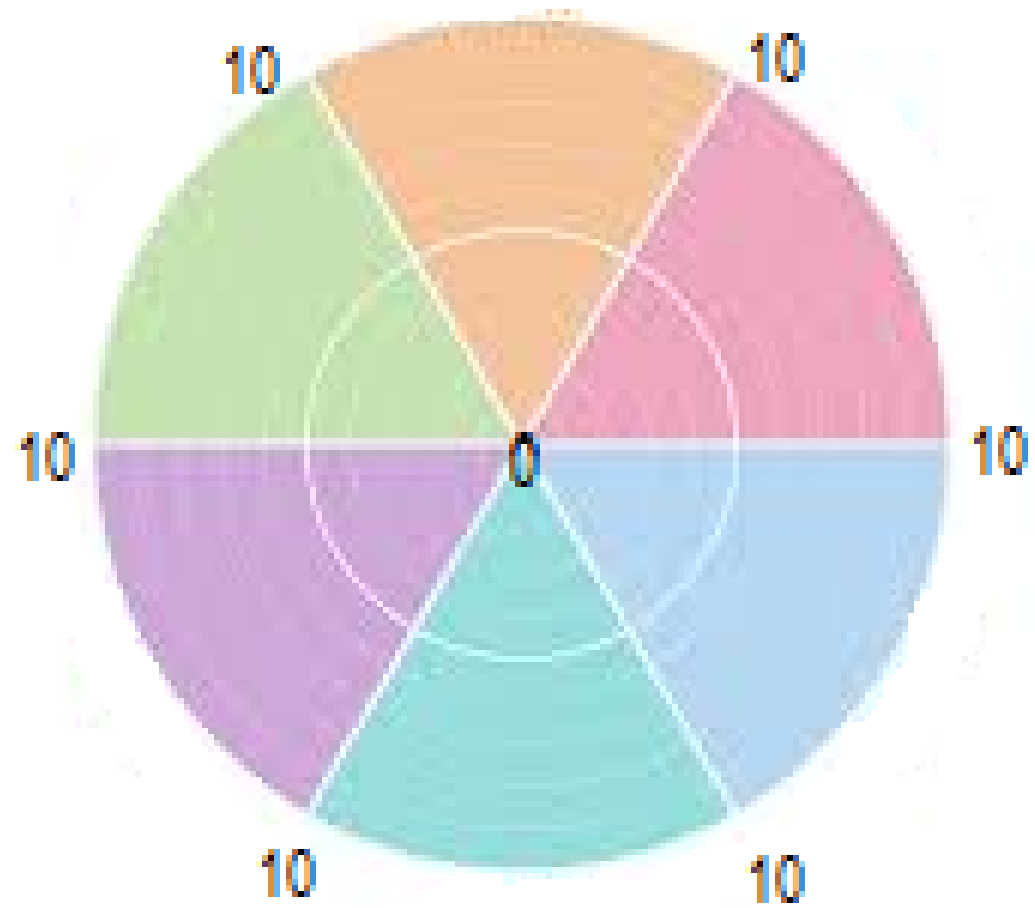
Організую навчальні центри, які дають змогу дітям вільно переміщуватися у класі, спонукають їх робити вибір та активно вчитися?

- Забезпечую дітям індивідуальні місця для зберігання їхніх особистих речей?
- Використовую навчальні матеріали, які відповідають рівню розвитку дітей, у тому числі матеріали, розроблені вчителем?
- Заохочую ігри, експерименти, дослідження з використанням багатоцільових матеріалів, які передбачають можливість творчих рішень?
- Розміщую роботи дітей у класі на рівні їхніх очей, щоб їх могли бачити усі?
- Використовую навчальні матеріали, що спонукають дітей самостійно шукати інформацію (словники, енциклопедії тощо)?
- Поповнюю педагогічні ресурси, використовуючи ресурси місцевої громади (бібліотеку, громадські організації тощо)?
- Заохочую дітей робити оголошення, ініціювати заходи, брати на себе обов'язки у класі?

показник якості: розвиток демократичних цінностей

- є прикладом толерантного ставлення та позитивних способів спілкування, зокрема при вирішенні проблем і конфліктів?
- Залучаю дітей до розроблення чітких і зрозумілих вимог щодо поведінки та участі у заняттях за допомогою визначення правил класу?
- Виявляю повагу до думок і суджень кожної дитини?
- Заохочую і є прикладом позитивної взаємодії?
- Визнаю за дітьми право вибору та створюю можливості для його реалізації?
- Чітко формулюю очікування, ідеї, цілі?
- Використовую ситуації у навчальному закладі чи у громаді для того, щоб допомогти дітям виявляти випадки дискримінації, упередження та стереотипів; обговорюю з дітьми етичні аспекти нерівності?
- Створюю можливості для прийняття спільних рішень і створення спільних правил (наприклад, дебати, переговори тощо)?
- Створюю можливості (наприклад, під час ранкової зустрічі) для того, щоб діти на практиці могли реалізувати прийняття компромісних рішень і досягнення згоди?

показник якості: сприяння кооперативному навчанню

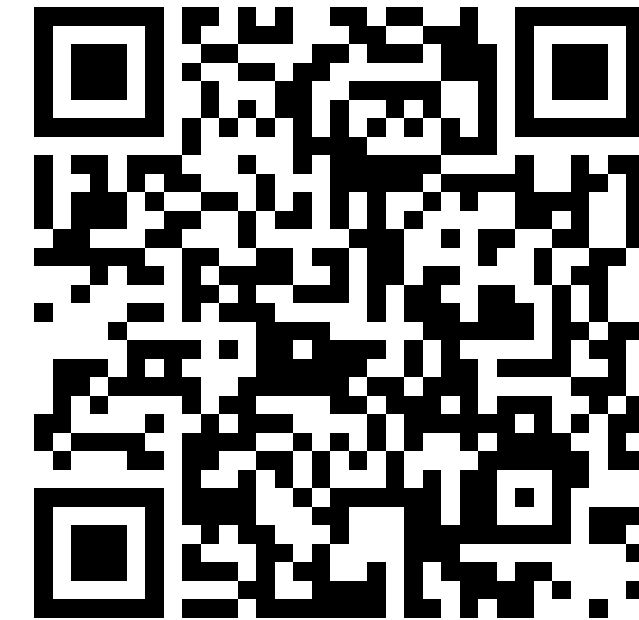
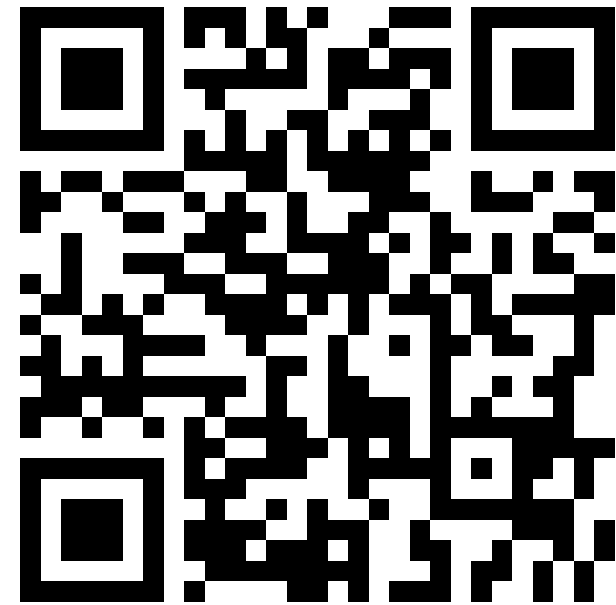
- При об'єднанні дітей у групи, оцінці навчальних досягнень, старань і успіхів, керуюся засадами справедливості і неупередженості?
- Використовую доцільно різні методи і прийоми об'єднання дітей у групи
- Розставляю меблі таким чином, щоб діти могли працювати індивідуально, у малих і великих групах?
- Створюю ситуації, в яких діти співпрацюють один із одним, виконують роботу по черзі, допомагають один одному для досягнення позитивних результатів?
- Чітко формулюю очікування щодо участі та поведінки дітей під час спільної роботи?
- Використовую навички фасилітації (недирективний супровід освітнього процесу)

ЗАПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА (НУШ)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА (ФАСИЛІТАЦІЯ, МЕДІАЦІЯ, МЕНТОРСТВО)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА (ВЕБІНАРИ)

